

Nyhetsbrev från ITPS kontor i Tokyo, februari 2008

East is east and west is west and never the twain shall meet - skrev en gång Rudyard Kipling i "The Ballad of East and West". Citatet har blivit något av en klyscha. Men det räcker med att läsa nästa rad så inser man att Kipling inte enbart var pessimist; *But there is neither east, nor border, nor breed, nor birth, when two strong men stand face to face, tho' they come from the ends of the earth.* De två männen i dikten möts som fiender, men skiljs åt som vänner. Inom de kreativa näringarna, där Tokyo nyligen bidragit till en ITPS-rapport har jag den senaste månaden inspirerats av "Cool Japan". Kanske är det i mötet mellan den äldre japanska estetiken, och den moderna designen som det mest spännande mötet uppstår? – *Meeting of the twain!*

Lite om saker som är på gång i Tokyo framöver med medverkan av ITPS:

1. Statsministerns, miljöministerns och handelsministerns Kina- och Japanbesök, 16–18 april.
2. I maj ordnar SP – Statens tekniska institut, Kärnkraftsinspektionen-SKI, japanska kärnkraftsinspektionen – NISA och japanska forskningsinstitutet AIST en workshop om förbättrade mätmöjligheter av kylvattenflöden för mer effektiv kärnkraftsteknik.
3. Den 26–29 maj deltar CTH, KTH och FOI i ett symposium om Terahertzteknik ordnat av Tokyo Metropolitan University (skriv till undertecknad för mer info).

Nu över till några viktiga rapporter och intressanta händelser från den japanska horisonten:

Mer matte och basämnen i japanska skolan

Som en följd av en bred kritik mot den "upplättade" skolpolitik som Japan haft de senaste åren kommer nu en motreaktion. Enligt en rapport från Utbildningsdepartementet – MEXT den 15e februari ska antalet undervisningstimmar inom naturvetenskap ökas med 33 procent, i matematik med 20 procent, och generellt i basämnena med 10 procent. Lärarnas tillåtelse för femteklassare att approximera π med 3 istället för den bättre approximationen 3.14 (anm: vilket ger mindre än 5 procent fel) har setts som en symbolfråga för när "det började gå utför". I geografi och samhällskunskap ska eleverna från årskurs fyra kunna namn och plats på Japans 47 prefekturer och femteklassarna ska kunna namn på viktiga länder och huvudstäder. Engelska ska även bli obligatoriskt från årskurs fem (jämfört med årskurs åtta som är fallet idag). Dessutom pratar man om att fokusera mer på *glädjen att kommunicera, även på bruten engelska*. Återgången till mer av kunskapsskola kan ses i ljuset av Japans ras i OECDs senaste studie av 15-åringars kunskaper (som jag skrev om i förra nyhetsbrevet). Känns den svenska debatten igen?

Källa Japan Times.

För en bra introduktion till Japans utbildningspolitik se UDs PM från 2007-12-04 här.

IAEA inspekterar jordbävningssdrabbat kärnkraftverk.

Den 16 juli 2007 slog en jordbävning på 6.8 på Richterskalan till ute till havs, 19 km från världens största kärnkraftsanläggning i Kashiwazaki (7 reaktorer, 50 GigaWatt kapacitet). Reaktorerna, de 4 av 7, endera i drift eller under uppstart, nödstoppades alla helt enligt planerna. Enligt kraftbolaget Tepco ska anläggningen vara jordbävningssäker till magnitud 8 på Richterskalan (den stora Kantojordbävningen i Tokyo 1923 har skattats till magnitud 7.9–8.3 på Richterskalan). Emellertid inträffade en brand i en transformatorstation och en liten mängd, mindre än 2 kubikmeter, radioaktivt vatten läckte ut. Halten av radioaktivitet var dock mindre än 80 Bq/liter (1 Bq = 1 sönderfall per sekund), vilket kan jämföras med att den naturliga halten radioaktivitet i grävda brunnar i Sverige vanligtvis ligger mellan 10 och 300 Bq/liter. Utsläppet i sig var därmed harmlöst men förtroendet bland allmänheten för kraftbolaget fick sig en törn eftersom inte tydlig information kring utsläppet gick ut från början. I februari 2008 presenterade IAEA sin andra rapport om olyckan och konstaterade att fortsatta studier är nödvändiga för att riktigt förstå säkerheten inför framtida eventuellt starkare jordbävningar.

Japan har ett omfattande kärnkraftsprogram med 52 reaktorer och ett program för bränsleåtervinning, så kallad "fuel recycling" (MOX-bränsle). Ett projekt kring brytareaktorer finns också liknande det Frankrike hade tidigare men som nu är stoppat. Kärnkraftsatsningen är inte helt okontroversiell eftersom MOX-bränsle även innehåller plutonium.

Läs mer:

IAEAs rapport.

Tepco kärnkraftverks officiell sida.

Greenpeaces rapporter från olyckan i Kashiwazaki. Artikel ett och artikel två.

Japans näringsdepartements hemsida om Japans kärnkraftsprogram.

En oberoende analys av Japans kärnkraftsprogram.

Världens mest bloggande folk!

Att japaner är pigga på att använda mobiltelefoner och ICT är naturligtvis ingen nyhet. Till exempel är nästan 70 procent av alla mobiler i Japan 3G mobiler, 94 procent använder mobilt Internet, och 20 procent av mobilerna har inbyggd digital Mobil-TV. Samtidigt så har man kanske intrycket av japanerna som ganska privata och att de inte i samma grad som till exempel amerikanerna använder webben för "consumer generated media", som bloggare och sociala nätverkstjänster (tex. Facebook).

Helt fel och förmodligen ett missförstånd på grund av språkbarriären, att vi i väst inte ser den japanska webbnärvaron. För att exemplifiera; på YouTube, den populära videosajten, är enligt uppgift 30 procent av videofilmerna från Japan. Japaner bloggar mest i världen, 37 procent av världens alla bloggar är på japanska, 36 procent på engelska. Istället för Facebook kör japanerna Mixi som har 12 miljoner användare).

Källor: EU-Japan ICT Forum, Ministry of Communication, Technorati.

IT och miljö, en vinnande kombination

I början av mars deltog jag i EU-Japan ICT forum. Bakgrunden är att kommissionen just nu håller på att sy ihop ett samarbetsavtal inom forskning med Japan. Intressant nog handlade nästan alla översiktsföredrag om ”grön IT”. Enligt Chiaki ITO från Fujitsu står ICT idag för 2 procent av bidraget till växthusgasutsläppen, men samtidigt kan ICT aktivt bidra till att minska utsläppen inom de övriga 98 procenten. Viktiga områden är infrastruktur såsom byggnader och tillverkning, andra viktiga aspekter är att underlätta för sociala förändringar, såsom virtuella möten. Yasuhiko Arakawa från Tokyo Universitet (som bland annat träffade Lars Leijonborg januari 2008 när Globaliseringsrådet besökte Japan) påpekade att informationsflödet år 2025 förväntas vara 200 gånger det i nuläget, vilket innebär att ICT i sig kommer bli en avsevärd påfrestning på ekosystemet ifall inget görs. Lösningen enligt Arakawa är en fortsatt teknisk utveckling mot nanoelektronik och en mer av ”virtual mobility technology”. Rent principiellt så ligger vi långt (minst tusenfalt) ifrån de fundamentala gränser som finns för hur mycket energi som krävs för beräkningar. Dock, när jag lyssnade på en del av föredragen tänkte jag på hur mycket tilltro till just teknologiska lösningar man har i Japan. Nu var förvisso detta en ICT-konferens med ingenjörer som talare, men likväl.

Food fight!

De senaste veckorna har upprördhet rått efter att tio personer bekräftats förgiftade och ett antal påsar med frysta gyoza (dumplings, kött/grönsaksknyten) importerade från Kina till Japan visat sig vara smittade med bekämpningsmedlet methamidophos. En intensiv diskussion har följt där Japan och Kina skyllt på varandra. Japanska konsumenter bojkottar kinesiska frysvaror, vilka står för 15 procent av alla importerade frysvaror. Japan Tobacco som via outsourcing till Kina tillverkat de förgiftade knytena meddelade 3e mars att man avser tillverka mer i Japan. Japans premiärminister Fukuda som arbetar för förbättrade relationer mellan Kina och Japan, uppmanade vid en presskonferens den 28e februari till lugn och att se det positiva i att Kina meddelat att man noga avser undersöka ärendet.

Nikkei weekly: 11 februari och 3 mars

Nya rapporter från ITPS med medverkan av Tokyo:

1. "Kreativ tillväxt?- En rapport om "kreativa näringar" i politik och statistik.

Kort om bidrag från Tokyo till nästa ITPS elektroniska nyhetsbrev Sweden+

I **Sweden+** skriver vi bland annat om japans ekonomiskpolitiska läge, om vad som väntar bortom det nu avgjorda Blu-ray/HD DVD-kriget.

Sweden+ heter ITPS nyhetsbrev som även innehåller nyheter från Europa, Asien och Nordamerika och som kommer en gång i månaden. Det senaste nyhetsbrevet finns på hemsidan, där det också framgår hur du kan prenumerera: www.itps.se